

CIEĽOM VYUČOVANIA MATEMATIKY JE ŠŤASTNÝ ČLOVEK

Tomáš Lengyelfalusy (SR)

ABSTRAKT

V tomto krátkom príspevku sa snažíme poukázať na niektoré problémy súčasného školstva, ale nie z tej každodennej zaužívanej strany, ale zo strany budovania skutočne dobrého a priateľského vzťahu učiteľa a žiaka.

Na každom kroku počujeme, že školstvo potrebuje reformu, ale na jej uskutočnenie nie sú dostatočné financie. Zrejme takýmto spôsobom by sme dokázali naše tvrdenie skonkretizovať a uvažovať povedzme o matematike. Mohli by sme tvrdiť, že potrebujeme nové učebnice, nové pracovné zošity, inovované učebné osnovy a tematické plány, zredukované štandardy, špičkovú didaktickú a výpočtovú techniku,..., ale málokedy si uvedomujeme, že skutočné nové trendy vo vyučovaní matematiky majú korene v novom pohľade na matematiku, v novom chápaní jej významu a hlavne v inom, lepšom, bližšom a bezprostrednejšom prístupe učiteľa k žiakom. A to sú skutočné zmeny, na ktoré vyučovanie matematiky čaká. Aspoň čiastočné uskutočnenie týchto zmien by prispelo k tomu, aby sa žiaci tešili na hodiny matematiky a aby boli šťastní.

V príspevku sa podrobne zaoberáme niektorými konkrétnymi problémami, z ktorých najdôležitejšie sú tieto:

- Podľa našich skúseností **základom vzťahu učiteľ – žiak musí byť láska ku študentom!** Žiak musí vidieť, že učiteľovi na ňom záleží, že prakticky žije preňho. Musí vidieť, že učiteľ miluje svoju školu, cíti sa v nej výborne a s radosťou vstupuje do každej triedy.
- **Matematiku väčšina žiakov považuje za ťažký, nepochopiteľný, nezaujímavý a nudný predmet.**, ktorý je neraz postrachom pre študentov. Je to nepriaznivý, ale veľmi rozšírený názor. Myslíme si, že väčšina problémov s matematikou pochádza z prvotných skúseností študentov. Ak ich prvé stretnutie s matematikou nebolo radostné a neprinášalo úspechy, stanú sa apatickými voči nej.
- Treba si uvedomiť, že **nemožno každého žiaka naučiť všetko!** Preto je dôležité v súlade s učebnými osnovami a štandardmi vykonať dokonalé triedenie poskytnutých informácií z toho – ktorého predmetu. Napríklad nie je možné, aby si žiak počas štúdia v ročníkoch 5. – 9. ZŠ a počas gymnaziálneho štúdia dokázal z matematiky osvojiť, pochopiť a aplikovať všetko, čo má k dispozícii v učebniciach matematiky na 2873 stranách (pričom sme nepočítali zbierky úloh a rôzne doplňujúce učebné texty). Cieľom dnešnej matematiky je naučiť žiaka myslieť a uvažovať v súvislostiach!
- Učiteľ nesmie byť iba sprostredkovateľom informácií, ale najmä vzorom pre žiakov svojím osobným prístupom k daným problémom a hlavne svojimi osobnostnými vlastnosťami.
- **Treba vzbudiť záujem o matematiku!** Našou snahou je, dosiahnuť u žiakov záujem o matematiku a v neposlednom rade aj o učenie. Ale čo znamená učiť sa? Ide o prácu, alebo o zábavu? Snažme sa docieľiť, aby to bola zábavná práca!
- Najlepší spôsob vyučovania matematiky je **riešenie problémových úloh a hľadanie súvislostí.** Je dôležité, aby sme nepodávali vždy len hotové výsledky, ale nastolme problém, ktorý budú riešiť žiaci, budú hľadať súvislosti! Nech žiaci prídu na príslušné riešenie, nech sa dostanú k samotnej definícii! My ich, samozrejme, usmerňujeme, logicky vedieme k správne riešeniu. A výsledok? Radosť z práce a pocit úspechu.

- Nech učiteľ je **majstrom svojho umenia!** Osobnosť učiteľa zohráva kľúčovú úlohu nie len pri výchove, ale aj pri vzdelávaní. Je totiž dokázané, že žiak si oveľa ľahšie a radostnejšie osvojí učivo, keď ho podáva človek preňho prijateľný, ktorého uznáva a ku komu má pozitívny vzťah.
- Vždy **jasne a dopredu sformulujeme pravidlá hry!** Žiak vždy musí cítiť, že učiteľ mu chce dobre a že koná v jej prospech. Ak sú jasné pravidlá spolupráce a, samozrejme, aj sankcie za ich nedodržanie, žiak ľahšie prijíma prípadný neúspech.
- Neprijateľné sú dva typy pedagógov: **nespravodlivo milosrdný a nemilosrdne spravodlivý!**
- Zaujímajme sa o našich žiakov a **riešme ich problémy!** Študenti si veľmi vážia, ak sa zaujímate o ich problémy, poznáme ich rodinné pomery a pozeráme sa na nich komplexne, nie len cez matematiku.
- **Dôverujme študentom!** Najčastejšou chybou v tejto oblasti je, keď pedagóg dáva študentom najavo, že im nedôveruje (a udržiava od nich určitý, niekedy až priepastný odstup), kým mu nedokážu, že si zaslúžia jeho dôveru. Je oveľa lepšie, ak pedagóg od začiatku dôveruje študentom. Oni sa tým cítia byť poctení a nedovolia si tento vzťah zneužiť.

Riešenie tých problémov, ktoré sme tu vymenovali, je veľmi dôležité k tomu, aby sa vybudoval skutočne dobrý vzťah medzi učiteľom a žiakom. Myslíme si, že tieto načrtnuté problémy by sa mali čoskoro premietnuť aj do prípravy budúcich učiteľov matematiky.

Kontaktná adresa:

PaedDr. Tomáš Lengyelfalusy, CSc.
Katedra algebry, geometrie a didaktiky matematiky
Fakulta prírodných vied Žilinskej univerzity
Hurbanova 15
010 26 Žilina

e-mail: tomas.lengyelfalusy@fpv.utc.sk

ABSTRACT

THE AIM OF THE TEACHING OF MATHEMATICS IS A HAPPY PERSON

Tomáš Lengyelfalusy (SR)

The paper goals with the relevance of the teaching mathematics at elementary school and secondary school. In shortly form contains the strategy of teacher's work, cognitive process and its deformations, communication during lessons of mathematics, motivation in school mathematics, personal qualities of teacher of mathematics and relationship teacher – student.

Address:

Department of Algebra, geometry and Didactic of Mathematics
Faculty of Science
University of Žilina
J. M. Hurbana 15
010 26 Žilina

e-mail: tomas.lengyelfalusy@fpv.utc.sk